N.ro 288
D. 26. Października.
PIĄTEK.
ROK 1827.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.

Bitwa z Szwedami pod Kaliszem 1706.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Onegdaj rozstał się z tym światem ś. p. WJP. Karól *Halman* Intendent Zamku Królewskiego, b. Major W.P. Kawaler orderu S. *Stanisława* III Klassy. Zgon ten nastąpił z powodu skaleczenia przez wywrócenie powozu. Liczni Przyiaciele dotkliwie uczuli tę stratę!

Za 100 zło: w List: Zastaw: bez 2ch kuponów, białych. Przedaiących niema. Kupuiący ofiaruią zł: 83 gr: 7 i pół. Istotnie przedano od zł: 83 do zł: 83 gr: 7 i pół.

Czternastoletnia Panienka, Córka iednego z tutejszych Obywateli, iuż od lat 4, w dzień swych urodzin, to iest 24 Paźdz: ma zwyczaj obdarzać Koszulami które sama szyie, tyle ubogich *Sierot*, ile lat liczy od swego urodzenia. Onegdaj przeto obdarzyła tym upominkiem 14 sierot które błagaią BOGA o iak najdłuższe życie i najszczęśliwsze powodzenie tej Dobroczynnej Panienki.

Wczoraj upłynęło lat 100, od dania pierwszego wielkiego serjo *Baletu* w *Warszawie*. Za Augusta II przybyli Tancerze Królewscy z *Drezna* i w teatrze *Saskiego Pałacu* d. 25 Paźdz: 1728 pierwszy raz przedstawili Balet *Prozerpina*. Było to widowisko dla osób do dworu zaproszonych, lecz sposób tańczenia tak się wydawał nie przystojnym, że Damy i starsi wiekiem Mężczyzni na powtórne przedstawienie wcale nie przybyli, co tak rozgniewało Baletnika *Francuza* iż opuścił nader korzystne miejsce, które objął *Włoch*, a ten zastosował układ tańców do gustu publiczności.

Pierwsza Kwadra Jutro o godz: 11, min: 13, rano. — Wczoraj w południe ciepła było stopni 6.

Z Petersburga 30 *Wrze: v. s. (Z.D.P.)*

Obrzęd Chrztu S. J.C.M. W. Xięcia KONSTANTEGO MIKOŁAJEWICZA, ma się odbyć 2 Paździ: v. s. — N. PAN raczył JPannę *Annę Tołstoj* wnuczkę nieboszczyka Feldmarszałka Xcia *Kotuzowa Smoleńskiego*, mianować Panną honorową przy J.C.M. W. Xiężnie HELENIE. — N. PAN raczył od służby dworskiej uwolnić Xcia *Fryderyka Lubomirskiego* i Xcia *Swiatopełka Czetwertyńskiego* Szambelanów, tudzież Hrabię *Henryka Iliń-skiego* Kamerjunkra, z pozwoleniem dwóm ostatnim noszenia munduru. — D. 23, Gwardje i pułki stoiące w okolicach stolicy, odbyły wielkie manewra, wobec N. PANA.

NOWOSCI ZAGRANICZNE.

Eskadra Angielska pod dowództwem Admirała *Kodrington* (pisze gazeta *Times*) była w *Nowaryno*, gdy tem flotta Egipska zawinęła. Admirał ten powitał Admirała Egipskiego i uwiadomił go o stanie układów w *Stambule*, obiecał oraz dać straż bezpieczną, ieśliby Admirał Egipski chciał kazać flocie wrócić do *Alexandrji*. Przeciwnie zaś, gdy chciał zawinąć do *Nowaryno*, Admirał Angielski nie będzie tego wzbraniał; lecz gdyby potem iakie okręty wypłynąć odważyły się, w tym razie zwróci ie. Admirałowi Egipskiemu podobało się zawinąć

do *Nowaryno*, gdzie (iak się zdaie) była iuż flotta Stambulska. (Według innych doniesień, Admirał *Kodrington* stanął z flottą swoią przed *Nowaryno* we dwa dni po przybyciu tam flotty Egipskiej.)—W *Paryżu* tej iesieni codziennie wszystkie teatra są napełnione widzami w takiej liczbie iak iuż od lat kilku niebywało. Cudzoziemcy zajmą prawie 4tą część uczęszczaiących na widowiska sceniczne. Służący, czeladź rzemieśnicza, a nawet wyrobnicy, zamiast przepędzenia czasu w szynkowniach, wolą teraz bywać w teatrach, a osobliwie w tych w których dawane bywaią sztuki stosowne do ich gustu, poięcia i zabawy.

Znany Jenerał *Moryllo* ma wkrótce przybyć do *Marsylji*.— Jeszcze niewiadomo z pewnością, kiedy Królewicz Portugalski *Don Michał* wyiedzie z *Wiednia*.

W roku zeszłym urodziło się w *Paryżu* 29,970 dzieci, to iest 15,187 dziewcząt i 14,783 chłopców, ślubów małżeńskich zawarto 7755; umarło 12,562 mężczyzn i 12,779 kobiet, razem 25,341 ludzi, przeto urodziło się 4629 więcej niż umarło.—Donoszą z *Barcelony* że do 8000 ochotników Królewskich należących później do bandy dowódcy *Boke*, złożyli broń w czasie zbliżenia się korpusu Jenerała *Espana*. Od d. 1 z. m. poddało się wielu buntowników dobrowolnie, a to z powodu żeby się stać uczestnikami wydanej odezwy Królewskiej względem amnestji. Wszyscy buntownicy którzy oświadczyli że się poddaią, zostali oddani bliskim władzom Hiszpań:, a ich broń składaią w zbroiowni Barcelońskiej. Przy dybyciu *Kolde Balaguer* wojsku Królewskiemu szło bardzo pomyślnie, które napadło w tenczas na buntowników, gdy Król właśnie w nieiakiej odległości nadjechał z swoim powozem będąc otoczony 7 bataljonami piechoty, gdzie tak długo zatrzymał się, dopóki buntownicy nie zostali zupełnie odparci w tem miejscu, poczym Monarcha udał się w dalszą podróż. Król przeieżdżaiąc, iak iuż wiadomo, przez *Walencją*, został nie tylko z zapałem przyięty, ale nadto ofiarowała tameczna Kapituła Monarsze 32,000 fr: które chociaż przyiął, rozdać kazał armji walczącej w *Katalonji* przeciw buntownikom.— W *Madrycie* utrzymywano niedawno że Królowa uda się z tej stolicy do *Saragossy*, dokąd Król miał przybyć d. 12 b. m. iednak dotąd niema o tym pewnej wiadomości.—Według ostatnich wiadomości, działania wojska odbywaią się bardzo pomyślnie w *Katalonji*. Miasto *Barcelona* wysłało deputacją z powitaniem Monarchy, ci Deputowani dostali się w moc buntowników! Rozchodzi się w *Madrycie* bardzo ważna pogłoska, że Król Hisz: uznał niepodległość nowych rzeczypospolitych w *Ameryce*.—Dnia 26 z. m. uwięziono w Lisbonie Pułkownika *Waldes*, dwóch Podpółkowników, 2 Maiorów, i 5 Redaktorów pism publicznych.

W ciągu lat 13 to iest: od 1814 do 1826 r. wysłano z Anglji (wyiąwszy Irlandją) do wszystkich części ziemi następuiące towary 1) Bawełny za 11,192,362,840 złp. 2) Bawełny przędzonej za 1,029,688,800 złp. 3) Wełnianych towarów za 2,908,768,360 złp. 4) Płóciennych za 1,101,199,960 złp. i Jedwabnych towarów za 78,499,880 złp. — Maiorowi wojsk Angiel: Panu *Jarburg* dawał niedawno Margrabia *Kleweland* za zrebca maści sarniej, maiącego niespełna 8 lat, 51,000 złp. jednak ów Maior niechciał go sprzedać za tę cenę. — Na wyspach Duńskich S. *Tomasza* i S. *Krzyża* panowały nadzwyczajne burze, przezco tameczne plantacje cukru zostały zupełnie zniszczone, oraz wielu ludzi utraciło życie. Na wyspie S. *Tomasza* znacznie ucierpiały okręty w tamecznym porcie, iednak szkody p•

plantacjach nie były tak znaczne iak na wyspie S. *Krzyża*. — Z *Karakas* przybyły listy na wyspę S. *Tomasza* pisane d. 20 Sierp. donoszą, że Kongres w *Bagocie* zniszczył wszystkie ostatnie wyroki *Boliwara* i odebrał mu nadzwyczajne pełnomocnitwo, które dotąd posiadał. — Królestwo JMość *Wirtembersc*y przybyli niedawno do *Frankfortu* pod nazwiskiem Hrabstwa *Tek*. — Młody Grek Mikołaj *Elferndi* przybył teraz szczęśliwie do *Marsylji*, zkąd uda się wkrótce do *Genewy*, gdzie na niego oczekuie iego rodzina, która przez tamecznych mieszkańców została zatrzymana. Ten nieszczęśliwy młodzieniec znajdował się przez 5 lat w niewoli Tureckiej, gdzie się z nim po barbarzyńsku obchodzono, i byłby może tam życie zakończył, lecz Konsul Franc: w *Laraka* wstawiał się przez 4 miesiące o iego uwolnienie, które nakoniec z trudnością uzyskał. — Donoszą z *Grecji* że *Paweł Bonaparte* syn *Lucjana*, płynąc na okręcie *Hellas* w zamiarze walczenia za sprawę *Greków*, postradał życie z własnej ręki; chciał on wyczyścić pistolet, który wystrzelił a kula w brzuch go trafiła. Późniejszy list donosi że ten młodzieniec został tylko ranionym, lecz trudno aby się wyleczył.—Gazeta *Auszpurska* donosi, że Hrabia *Gwileminot* Poseł *Francuzki* w *Stambule* ma wydać historją teraźniejszej rewolucji *Greckiej*, zbiera w tej chwili materjały, i pisał nawet do różnych gabinetów z prośbą o udzielenie mu potrzebnych dowodow. Wezwał także niektóre redakcje aby chciały mu przesłać zupełny zbiór swoich dzienników z całego czasu tej wojny.

Gdy Jenerał Angiel: *Likoln* posłany został do Jndjan zwanych *Krekami*, dla układania się z niemi o pokój, ieden z naczelników tych Jndjan kazał mu usieść na klocu drzewa; co gdy to uczynił, proszono go aby się nieco posunął; i to także uskutecznił. Ponowiono te prośbę kilka razy, aż nareszcie Jenerał powiedział: »Teraz iuż nie mogę się dalej posunąć; siedzę na samym brzegu.» Odpowiedział Jndjanin: »A wszelako żądacie od nas, których iuż do samego morza odsunęliście, abyśmy się ieszcze dalej cofali.

Początek gazet i wywód ich nazwisk. — Najskuteczniejszy ten środek do prędszego obwieszczenia wydarzeń czasowych, łatwiejszego o nich upowszechnienia myśli i uwag, snadniejszego udzielenia nowych wynalazków; w ogólności zaś rozszerzenia wiadomości wszelkiego rodzaiu, i wpływania przez to na ułatwienie czynności towarzyskich i pomnożenie dobra kraiu; iest wynalazkiem nowszych czasów, z postępu powszechnej oświaty wypływaiącym, który wynalazkiem druku i zaprowadzeniem poczt wsparty, powszechnej z czasem nabrał wziętości, i wyłączny prawie wpływ na opinją publiczną uzyskał. Początek swój wzięły gazety we Włoszech. Wojna, którą rzeczpospolita Wenecka z Solimanem II. w Dalmacji wieść musiała, stała się powodem, iż w Wenecji zacząwszy od 1563 roku, wiadomości handlowe i od wojska nadeszłe, na wyznaczonem do tego miejscu, ciekawym do czytania udzielane były, że zaś należytość, którą od czytania tych wiadomości opłacać trzeba było, wynosiła iednę gazettę (*gazetta* gatunek drobnej monety włoskiej niemaiącej iuż teraz kursu) ztąd więc w poźniejszym czasie nazwisko to we Włoszech i we Frnncji także na same pisma tego rodzaiu przeszło, i dotąd się niezmiennie utrzymuie. W ostatnim z wyżwymienionych kraiów, był Lekarz *Renaudt* pierwszym który w Paryżu podobne pismo treści politycznej wydawał. i takowe na wzór włoski, gazetą (*gazette*) nazwał. Co się zaś tyczy niemieckiego nazwiska *Zeitung*, nie pochodzi ono od

słowa *Zeit* (czas), lecz od zastarzałego *Theidinge* po Angielsku *tidings*), oznaczaiącego zdarzone rzeczy, zdarzenia.

DONIESIENIA.

W krótkim czasie nadejdzie do Handlu Korzennego przy ulicy Krakowskie Przedmieście na przeciw Kościoła Sgo Krzyża pod Nr 404, świeży transport cebul kwiatowych Holenderskich w rozmaitych i najpiękniejszych gatunkach.

Kommissarz Fabryk przy Kommissji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji. — Uwiadomia, iż partja Kołder francuzkich bawełnianych różnej wielkości, sprzedana zostanie poiedynczemi sztukami przez Licytacją publiczną więcej daiącemu za gotowe pieniądze. Licytacja ta odbywać się będzie w Pałacu Komm: Rzą: Spraw Wenwę: w biórze Kommissarza Fabryk, dnia 28 b. m. o godzinie 3ciej po południu. — Warsz: d. 22Paźd: 1827 r.— *Lelowski.*

Aukcja ruchomości po niegdy Józefie Morzkowskim Sędzim Ziemiańskim byłego Woiewództwa Łęczyckiego, Dziedzica dóbr Żelazny i innych, składaiących się z koni, bydła, owiec, trzody chlewny, drobiu, zboża, wełny, garderoby, srebra, mebli, faiansu, cyny, blachy, miedzi, żelastwa, poiazdu, wozów, i różnych sprzętów domowych oraz i gospodarskich, odbędzie się w d. 30 b.m. i r. o godzinie 9 zrana i następnych dni, na miejscu wsi Żelazny w Powiecie Łęczyckim położonej. — W Łęczycy d. 20 Paźdz: 1827 r. — Reient Powiatu Łęcz: *Józef Starzyński.*

W d. 23 lub 24 b.m. skradziono cztery Łyżek srebrnych, to iest: 3 stołowe i iedna wazowa owal, w środku wytarta z pozłocenia, litery maiące J. H. Gdyby więc kto takowe do JPP. Jubilerów lub Złotników celem onychże zbycia lub zamienienia przyniosł, zechcą one zatrzymać i zawiadomić JP. Szwarca Złotnika, gdzie w nagrodę obok wdzięczności, przytrzymuiący odbierze zł: 18.

☞ Summa 1000 dukatów w złocie na hypotece dóbr Pszonki w Powiecie Garwolińskim Woiewództwie Podlaskiem leżących, przez podział Familijny na schedę W. z Maszkowskich Pełczyńskiej przypadłych lokowana, po odtrąceniu upłaty i dodaniu procentu złotych 20,187 gro: 15, wynosząca do przedania za złotych pol: 12,000. Z których czwartą część natychmiast przy umowie, resztę zaś na S. Jan 1828 roku przedaiący otrzymać żąda. Życzący sobie nabycia po przejrzeniu hypoteki w Siedlcach, udać się raczy do Właściciela tej summy Władysława Rychłowskiego w Warszawie przy ulicy Zakroczymskiej w domu Nr 1854 mieszkaiącego.

Zgubiono Pierścionek brylantowy w fasonie węża massiv złoty o iednym kamieniu około pół karata ważącym; sumienny znalazca raczy go oddać za dobrą nadgrodą do handlu żelaznego przy ulicy Krak: Przedm; pod Nr 410, w Pałacu Krasińskich.

J. Zieliński Tancerz teatru naro: i Nauczyciel Tańców pokoiowych, wróciwszy z zagranicy zawiadamia niniejszem chęć maiących pobierać lekcje Tańców, aby swe adressa raczyli przesłać do mieszkania iego przy ulicy Rynek Nowego Miasta obok Franciszkanów Nr 329, na 1em piętrze od frontu; zastać go można przed wieczorem.

Do nabycia za pomierną cenę machoniowy *Pjanoforte Wiedeński* w najlepszym stanie, przy ulicy Danielewiczowskiej Nr 616.

Osoba w tych dniach przybywszy do Warszawy zgubiła kilka sztuk Papierów, wydanych przez władzę w mieście Łęczycy. Uprasza znalazcy o oddanie takowych za nagrodą do Drukarni Kurjera.

Niżej podpisana mam honor uwiadomić Szanownych mych Przyiacioł zagranicznych, iako ku końcowi miesiąca bieżącego pierwszy Transport ulubionych prawdziwych Ostryg Angielskich Notives zwanych, otrzymam, które co do wytrwałości i lekkości szczególniej się na zagraniczne Transporta kwalifikuią, którego to gatunku, również i Holsztynskich, tudzież Hollenderskich Ostryg, co tydzień świeży Transport do mnie przybędzie. Przytym polecam się z najlepszemi Hollenderskiemi Sledziami, Brabanckiemi Serdelami i t. p. w najumiarkowańszej cenie.— *Hamburg dnia* 10 *Października* 1827 *r.* — *F. J. Holtzgreve Wdowa.*

Papiska mieszkaiaca przez czas długi w Pałacu JW. Hrabiny Tarnowskiej przy ulicy Krakowskie Przedmieście, przeniosła swe mieszkanie do Officyn Pałacu Teperowskiego a dziś JP. Grabowskiego od ulicy Danielowiczowskiej na pierwsze piętro.

Jest do sprzedania za pomierną cenę Pantaljon o półszostej oktawy, w dobrym stanie będący, przy ulicy Senatorskiej, obok Kościoła Sgo Andrzeia, u Sypulewicza Zegarmistrza.

TEATR. Jutro Drama *Bracia niezgodni.* JPan *Bogusławski* po kilkomiesięcznej nieobecności, a JPanna *Jaskulska* 2gi raz, wystąpią na scenę. Zakończy Kom: *Mąż zawstydzony.*